

JULI GARRETA

CONCERT

PER A A VIOLI I ORQUESTRA SIMFÒNICA

Concert per a violí

Per a violí i orquestra simfònica.

(flauta I i II, oboès I i II, clarinets I i II en sib, fagots I i II, trompes I, II, III i IV en fa, trompetes I i II en sib, trombons I, II i III, timpani, violí solista, violins I i II, violes, violoncel·ls, contrabaixos)

Partitura de butxaca

Música: Juli Garreta

© Revisió i edició: Abili Fort

© Drets cedits a: DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Santa Anna 10, Entl. 3a - 08002 Barcelona

<http://www.dinsic.es> - e-mail: dinsic@dinsic.com

Il·lustració coberta: Flor García

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

1a edició: gener 2007

Imprès a BALMES

Av. Barcelona, 260, Pol. Industrial El Plà

08750 - Molins de Rei (Barcelona)

Dipòsit legal: B-8.191-2007

ISMN: M-69210-462-9

AMB L'AJUT DE L'INSTITUT CATALÀ DE LES INDÚSTRIES CULTURALS - GENERALITAT DE CATALUNYA

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Material de lloguer (partitura general i partitelles):

DINSIC Distribucions Musicals, S.L.

Santa Anna 10 Entl. 3a - 08002

tel. 93 318 06 05 - fax 93 412 05 01

<http://www.dinsic.es> - e-mail: dinsic@dinsic.com

Juli Garreta: el talent musical

Ningú no dubta que els quatre grans compositors catalans nascuts a finals del s. XIX són Isaac Albéniz (1860), Enric Granados (1867), Frederic Mompou (1893) i Robert Gerhard (1896). Si n'hem d'afegir algun altre, de ben segur que trobarem diversitat d'opinions: hi haurà qui defensarà l'obra de músics propers a l'Orfeó Català com Antoni Nicolau (1858), Enric Morera (1865), Lluís Millet (1867), Amadeu Vives (1871) o Juli Garreta (1875); hi haurà qui preferirà l'obra de Joan Lamote de Grignon (1872) i n'hi haurà d'altres que preferiran Pau Casals (1876), Jaume Pahissa (1880) o Eduard Toldrà (1895).

Tots aquests músics van coincidir en l'espai i en el temps en una època en què la música a Catalunya podria haver viscut moments d'or, però fora dels quatre esmentats en primer lloc, cap dels altres no va gaudir de la difusió internacional de la seva obra. Aquesta, doncs, no és una variable a tenir en compte a l'hora de valorar la qualitat de les partitures que van compondre: tots ells van excel·lir en l'ofici de músic, però la realitat que van viure —manca d'estructura musical consolidada a Catalunya— va obligar-los a plantejar la seva obra a un nivell que no era, ni de lluny, el que es podien plantejar compositors d'altres països europeus. Una mostra evident d'aquest fet és la minsa presència d'obres simfòniques en el repertori català d'aquells anys: quina orquestra simfònica hauria d'haver-les tocat? No és aquest el lloc d'analitzar la situació de la música a Catalunya a cavall dels segles XIX i XX, però ser-ne conscients ens permet sorprendre'ns que, malgrat les notables carències que hi havia, sorgissin grans músics com els esmentats.

D'entre tots ells només n'hi ha un que no va fer estudis reglats de música. Només n'hi ha un que va confiar més en la intuïció que en la tècnica. Només n'hi ha un que va enlluernar els altres pel seu talent fora del comú. Només n'hi ha un que no va dedicar-se mai a la música: el seu ofici era el de rellotger. I només n'hi ha un que, de forma absolutament excepcional, va compondre per a orquestra simfònica obres de gran volada, la major part de les quals va estrenar l'Orquestra Pau Casals. Juli Garreta va néixer a Sant Feliu de Guíxols (Girona) el 12 de març de 1875, fill d'un músic de Vilanova i la Geltrú establert a l'Empordà que, a més de ser el director de la cobla "La Vella" de Sant Feliu, tenia una rellotgeria a la Rambla Vidal. Juli Garreta va fer de rellotger, com el seu pare, i la música la va aprendre de forma autodidacta (fora de les lliçons del seu progenitor i les d'un modest pianista local). S'interessava per l'estudi de totes les partitures que li passaven per les mans i, entretant, tocava a la cobla "La Vella", amenitzava al piano les projeccions de cinema i participava en les tertúlies musicals de Can Rovira. D'aquesta manera, amb una formació musical totalment lliure, sense lligams amb una o altra escola, va anar educant la seva extraordinària intuïció. L'admiració per les obres de Richard Strauss i pel post-romanticisme germànic en general, és patent en el seu llenguatge.

Fins que Pau Casals no el va instar a escriure més sovint per a orquestra, la producció de Garreta se centra principalment en les sardanes, de les quals en va arribar a escriure prop de 75: *Juny*, *A en Pau Casals*, *La Pedregada*, *Dalt les Gavarres*, *Isabel*, *Nydia*, *Mar d'argent...* Cal, però, no oblidar altres obres del seu catàleg com la *Sonata per a piano*, la *Sonata per a violoncel i piano* (estrenada per Casals) o les diferents obres que l'Orquestra Pau Casals li estrenà: *Suite en Sol* (1921), *Pastoral* (1922), *Les illes Medes* (1923), *Concert per a violí i orquestra* (1925), i diferents sardanes orquestrades pel mateix Garreta (en alguns casos, amb la inclusió de flabiol, tible, tenora i fiscorn) entre elles la titulada *Sardana*, que no és més que la versió simfònica del tercer temps de la *Sonata per a piano*. De les primeres obres per a orquestra destaquen les *Impressions simfòniques* (1907), un *Scherzo* (1915) i el *Preludi mediterrani* (1918). D'entre els nombrosos comentaris i elogis que ha rebut l'obra de Garreta, destaquem aquest d'Eduard Toldrà que inclou una clara referència a les arrels de la música del guixolenc: "Garreta canta eternament amb exaltació romàntica (amb la força, però, d'un home sa d'esperit), i canta sempre en català!". No és estrany, doncs, que en el concert d'homenatge que se li va tributar uns mesos després de la seva mort (ocorreguda el 2 de desembre de 1925) Pau Casals enuncies: "Jo he perdut un amic(...). Catalunya ha perdut un geni".

Néixer a províncies i en una família modesta li va impossibilitar seguir una carrera musical seriosa. Si hagués tingut l'ocasió de traslladar-se a la capital potser hauríem posat el seu nom al primer paràgraf d'aquest pròleg... No és estrany, doncs, que l'obra de Garreta no hagi merescut l'atenció que li caldria: no era més que un rellotger que componia música en les estones lliures! Però el temps passa i les seves obres es van imposant poc a poc: el seu talent, insisteixo, estava per sobre de la mitjana. En una època difícil per la música, ell va escriure des de dintre: el seu cor és a les partitures i la facilitat amb què les dibuixava encara els eleva el valor i els dona aquest esperit tan particular que respira tota l'obra de Garreta basada en el simfonisme, el romanticisme, el perfeccionisme... i la catalanitat.

Les obres de Garreta, malgrat la seva importància i potser degut als avatars de la història política i cultural de Catalunya, mai no han estat editades. El centenari del seu naixement va passar desapercbut, pensem, degut a les condicions polítiques de l'any 1975.

El Concert per a Violí i Orquestra és una obra escrita el 1925 i estrenada el 23 d'octubre del mateix any per l'Orquestra Pau Casals, amb Francesc Costa com a violinista i el mateix Pau Casals com a director. El concert consta dels tres temps clàssics i segueix els cànons tradicionals quant a la forma, amb una excepció: posa la clàssica cadença del final del primer temps al començament del tercer, després d'una petita introducció. El concert és d'un gran virtuosisme per al solista i té una durada aproximada d'uns trenta minuts.

Després de l'estrena, els mateixos intèrprets la van tocar a l'any següent i no va tornar a ser escoltat –que nosaltres en tinguem notícia– fins a l'any 1982, quan va ser interpretada per en Jaume Francesch, amb l'Orquestra Ciutat de Barcelona, sota la direcció del mestre Antoni Ros-Marbà. Aquest concert no ha tingut tanta difusió com altres obres de Garreta, esperem que amb aquesta edició en tingui més.

La partitura es conserva a l'arxiu de la Biblioteca de l'Orfeó Català. Voldríem donar les gràcies a aquesta entitat i a Lluís M. Millet per totes les facilitats que hem rebut per poder disposar del material musical del Concert per a violí i orquestra.

Barcelona, gener 2007
Abili Fort

Juli Garreta: el talento musical

Nadie duda que los cuatro grandes compositores catalanes nacidos a finales del s. XIX son Isaac Albéniz (1860), Enric Granados (1867), Frederic Mompou (1893) y Robert Gerhard (1896). Si hay que añadir alguno más, seguramente encontraremos diversidad de opiniones: unos defenderán la obra de músicos cercanos al Orfeó Català como Antoni Nicolau (1858), Enric Morera (1865), Lluís Millet (1867), Amadeu Vives (1871) o Juli Garreta (1875); otros preferirán la obra de Joan Lamote de Grignon (1872) y habrán otros que antepondrán a Pau Casals (1876), Jaume Pahissa (1880) o Eduard Toldrà (1895).

Todos estos músicos coincidieron en el espacio y en el tiempo, en una época en la que la música en Catalunya podría haber vivido momentos de oro, pero excepto los cuatro primeros, ninguno del resto no tuvieron difusión internacional de su obra. Ésta, pues, no es una variable a tener en cuenta a la hora de valorar la cualidad de las partituras que compusieron: todos ellos destacaron en el oficio de músico, pero la realidad que vivieron —falta de estructura musical consolidada en Catalunya— los obligó a plantear su obra a un nivel que no era, ni de lejos, el que se podían plantear los compositores de otros países europeos. Una muestra evidente de este hecho es la escasa presencia de obras sinfónicas en el repertorio catalán de aquellos años: ¿qué orquesta sinfónica las tenía que haber tocado? No es aquí el lugar para analizar la situación de la música en Catalunya a caballo entre los siglos XIX y XX, pero ser conscientes de ello nos permite sorprendernos de que, pese a las notables carencias que había, surgieran grandes músicos como los ya citados.

De todos ellos, sólo hay uno que no realizó estudios reglados de música. Sólo hay uno que confió más en la intuición que en la técnica. Sólo hay uno que deslumbró a los demás por su talento fuera de lo común. Sólo hay uno que no se dedicó nunca a la música: su oficio era relojero. Y sólo hay uno que, de forma absolutamente excepcional, compuso para orquesta sinfónica obras de gran altura, de las cuales la gran mayoría fueron estrenadas por la Orquesta Pau Casals. Juli Garreta nació en Sant Feliu de Guíxols (Girona) el 12 de marzo de 1875, hijo de un músico de Vilanova i la Geltrú establecido en l'Empordà quien, además de ser el director de la cobla "La Vella" de Sant Feliu, tenía una relojería en la Rambla Vidal. Juli Garreta hizo de relojero, como su padre, y la música la aprendió de forma autodidacta (además de las lecciones de su progenitor y de las de un modesto pianista local). Se interesaba por el estudio de todas las partituras que le llegaban a sus manos y, entretanto, tocaba en la cobla "La Vella", amenizaba al piano las proyecciones de cine y participaba en las tertulias musicales de Can Rovira. De esta forma, con una formación musical totalmente libre, sin relación con una u otra escuela, fue educando su extraordinaria intuición. La admiración por las obras de Richard Strauss y por el post-romanticismo germánico en general, es patente en su lenguaje.

Hasta que Pau Casals no le instó a escribir más a menudo para orquesta, la producción de Garreta se centra principalmente en las sardanas, de las que llegó a escribir cerca de 75: *Juny, A en Pau Casals, La Pedregada, Dalt les Gavarres, Isabel, Nydia, Mar d'argent...* Pero no hay que olvidar otras obras de su catálogo como la *Sonata per a piano*, la *Sonata per a violoncel i piano* (estrenada por Casals) o las distintas obras que la Orquesta Pau Casals le estrenó: *Suite en Sol* (1921), *Pastoral* (1922), *Les illes Medes* (1923), *Concert per a violí i orquestra* (1925), y algunas sardanas orquestadas por el mismo Garreta (en algunos casos, incluyendo el *flabiol*, *tible*, *tenora* y *fiscorn*) entre ellas la titulada *Sardana*, que no es más que la versión sinfónica del tercer tiempo de la *Sonata per a piano*. De las primeras obras para orquesta destacan las *Impressions simfòniques* (1907), un *Scherzo* (1915) y el *Preludi mediterrani* (1918). Entre los numerosos comentarios y elogios que ha recibido la obra de Garreta, destacamos uno de Eduard Toldrà que incluye una clara referencia a las raíces de la música del guixolenc: "Garreta canta eternamente con exaltación romántica (aunque con la fuerza de un hombre sano de espíritu), y ¡canta siempre en catalán!". No es extraño, pues, que en el concierto de homenaje que se le tributó unos meses después de su muerte (acaecida el 2 de diciembre de 1925) Pau Casals anunciara: "Yo he perdido a un amigo (...). Catalunya ha perdido a un genio".

Nacer en provincias y en una familia modesta le imposibilitó seguir una carrera musical en serio. Si hubiera tenido la ocasión de trasladarse a la capital quizás habríamos situado su nombre en el primer párrafo de este prólogo ... No es extraño, pues, que la obra de Garreta no haya merecido la atención que le corresponde: ¡no era más que un relojero que componía música en los ratos libres! Pero el tiempo pasa y sus obras se van imponiendo poco a poco: su talento, insisto, estaba por encima de la media. En una época difícil para la música, él escribió desde dentro: su corazón está en las partituras y la facilidad con la que las dibujaba todavía les eleva su valor y les da este espíritu tan particular que respira toda la obra de Garreta basada en el sinfonismo, el romanticismo, el perfeccionismo ... y la catalanidad.

Las obras de Garreta, a pesar de su importancia y debido, quizás, a los avatares de la historia política y cultural de Catalunya, nunca han sido editadas. El centenario de su nacimiento creemos que pasó desapercibido por las condiciones políticas del año 1975.

El Concert per a Violí i Orquestra es una obra escrita en 1925 y estrenada el 23 de octubre del mismo año por la Orquestra Pau Casals, con Francesc Costa como violinista y el mismo Pau Casals como director. El concierto consta de los tres tiempos clásicos y sigue los cánones tradicionales en cuanto a la forma, con una excepción: sitúa la clásica cadencia del final del primer tiempo al principio del tercero, después de una pequeña introducción. El concierto es de un gran virtuosismo para el solista y tiene una duración aproximada de unos treinta minutos.

Después del estreno, los mismos intérpretes la tocaron al año siguiente y no se volvió a escuchar –al menos que nosotros tengamos noticia– hasta el año 1982, cuando fue interpretada por Jaume Francesch, con la Orquestra Ciutat de Barcelona, bajo la dirección del maestro Antoni Ros-Marbà. Este concierto no ha tenido tanta difusión como otras obras de Garreta, esperamos que con esta edición tenga más.

La partitura se conserva en el archivo de la Biblioteca del Orfeó Català. Querriamos agradecer a dicha entidad y a Lluís M. Millet todas las facilidades que hemos recibido para poder disponer del material musical del Concert per a violí i orquestra.

Barcelona, enero 2007
Abili Fort

Juli Garreta: talent for music

By general consensus, the great Catalan composers born in the late nineteenth century were four in number: Isaac Albéniz (1860), Enric Granados (1867), Frederic Mompou (1893) and Robert Gerhard (1896). If a fifth name were to be added, opinions would be more diverse: some would defend the work of musicians associated with the Orfeó Català, such as Antoni Nicolau (1858), Enric Morera (1865) Lluís Millet (1867), Amadeu Vives (1871) or Juli Garreta (1875), others would lean towards the work of Joan Lamote de Grignon (1872), while others still would give their preference to Pau Casals (1876), Jaume Pahissa (1880) or Eduard Toldrà (1895).

All those musicians were at work in the same place and at the same time, a period when music in Catalonia could have enjoyed a golden age; and yet, apart from the great four listed at the outset, the works of these other musicians did not become widely known internationally. That, however, is not a factor to be taken into account when assessing the quality of their compositions, for they all excelled in the musician's craft; but the circumstances they found themselves facing – the lack of a well-established framework for music in Catalonia – forced them to pursue their work under conditions that were far removed from the conditions enjoyed by composers in other European countries. A clear indicator of this is the scant presence of symphonic works in the Catalan repertoire of those years: what symphony orchestra was there to perform them? Though this is not the place to analyse the state of music in Catalonia at the turn of the century, being aware of it makes it a surprise for us to find that great musicians like these could have arisen despite such adverse conditions.

Of them all, only one never studied music in the official musical-education system. Only one trusted more to intuition than to technique. Only one dazzled the others on account his outstanding talent. Only one never devoted himself entirely to music: he was a watchmaker by trade. And only one was an exception to the general rule in that he wrote full-blown works for symphony orchestra, most of them having been given their first performance by the Pau Casals Orchestra. Juli Garreta was born in Sant Feliu de Guíxols (in the province of Girona) on 12 March 1875, the son of a musician from Vilanova i la Geltrú who had moved to the Empordà area of Girona and who had a watchmaker's shop on Rambla Vidal in the town as well as being the conductor of the local wind-and-brass cobla band "La Vella". Juli Garreta worked as a watchmaker, like his father, and he was self-taught as a musician (apart from lessons from his father and from a modest local pianist). He took an interest in studying every score that came his way, and he also played in the "La Vella" cobla band, played the background music on the piano during film screenings in the local cinema, and took part in the gatherings of musicians in Can Rovira. And it was through that completely free musical training, with no ties to any particular school, that he worked away at educating his exceptional intuition. His admiration for the works of Richard Strauss and the German post romantics in general is evident in his musical language.

Until Pau Casals urged him to write more for orchestra, Garreta's output focused mainly on writing music for the traditional Catalan sardana dance: he wrote some 75 sardanas, including *Juny*, *A en Pau Casals*, *La Pedregada*, *Dalt les Gavarres*, *Isabel*, *Nydia*, *Mar d'argent...* Yet mention must also be made of the other works in his catalogue, such as the *Sonata for piano*, the *Sonata for cello and piano* (first performed by Casals), and the various works that were given their first performance by the Pau Casals Orchestra: *Suite in G major* (1921), *Pastoral* (1922), *Les illes Medes* (1923), *Concerto for violin and orchestra* (1925), and various sardanas orchestrated by Garreta himself (in some cases with instrumentation that included traditional Catalan instruments like the *flabiol* fipple flute, the *tible* soprano shawm, the *tenora* lower-pitched shawm and the *fiscorn* bugle); among those sardanas was the one called simply *Sardana*, which is in fact a symphonic version of the third movement of his *Sonata for piano*. From among his early works for orchestra we might single out his *Impressions simfòniques* (1907), a *Scherzo* (1915) and the *Preludi mediterrani* (1918). And from among the numerous comments and words of praise elicited by Garreta's work, we might single out Eduard Toldrà's remark, which makes reference to the roots of his music: "Garreta sings eternally with romantic exaltation (though with the strength of a man of sound spirit), and he always sings in Catalan!". So it is not surprising that in the concert put on as homage to him a few months after his death (which came on 2 December 1925), Pau Casals proclaimed "I have lost a friend.... Catalonia has lost a genius".

Having been born out in the provinces to a humble family, serious music studies were not an option for him. If he had been able to move to Barcelona, his name might well have appeared in the first paragraph of this prologue... Hence it is hardly surprising that Garreta's work has not attracted the attention it deserves: he was just a watchmaker who wrote music in his spare time! But time moves on and his works have been gradually making their way to the forefront, for his talent, if I may say so again, was above average. At a time that was difficult for music, he composed from inside himself: his heart is there in his scores, and his facility in shaping his music only makes it all the more worthy: it gives them that special spirit that pervades all Garreta's work, which is symphonic, romantic, perfectionist... and Catalan in nature.

Despite their importance, Garreta works have never been published before, perhaps on account of the ups and downs of political and cultural history in Catalonia. If the centenary of his birth went unnoticed in 1975, that was due we believe to all the political events occurring then with the transition from dictatorship to democracy in Spain.

Concerto for Violin and Orchestra was written in 1925 and premiered October 23rd of that year by the Pablo Casals Orchestra with Francesc Costa as violin soloist and Casals directing.

The concerto is made up of three movements, very much in line with the classical concerto form, but with one exception: the composer puts the cadenza at the beginning of the third movement after a brief introduction. The concerto is highly virtuosic and is of about 30 minutes in length.

After the premiere, the piece was performed again the following year, but was not heard again, according to our knowledge, until 1982 when it was played by Jaume Francesca with the *Orquestra Ciutat de Barcelona* under the baton of Antoni Ros-Marbà. This concerto is not as well known as other pieces by Garreta, and we hope with this edition that it will become better known.

The original score is preserved in the library of the Orfeó Català, and we would like to thank them and Lluís M. Millet for permitting access to the orchestral materials of the *Concerto for Violin and Orchestra*.

Barcelona, January 2007
Abili Fort

Juli Garreta

[Adagio]
Poco a poco

Sol - Ré

[Adagio]
Poco a poco

Photocopier les partitions est illégal • MCO8

38

4

(a 2)

Fl. 1/2

Ob. 1/2

Cl. 1/2

Fg. 1/2

Cor. 1/2

Cor. 3/4

Tr. 1/2

Tbn. 1/2

Tbn. 3

Timp.

VI.

38

4

VI. I

VI. II

Vle.

Vlc.

Cb.